

podpiranja trtorejcev. To so pač hvalevredni nasveti; Bog daj, da bi se tudi kmalu dejansko izpeljali! Drz- nem se dodati tem nasvetom pa še to, naj se poskuše- valnemu nogradu vrsti tudi trtnica. Vinograd, v kojem se različne izgoje in režnje vinskih trt videti morejo, — sadna drevesnica, vinska klet po pravilih umnega vinstva osnovana: vse to pod oskrbništvom iz- šolanega in praktično izurjenega sadje- in vinorejca. Ne bodem obširno razkladal, kako naj se vredjena in druga imenovanih ustanov; namen moj je le izbuditi zaspane svoje rojake k marljivemu in umnemu delovanju. Še enkrat pa ponavljam, kakor sem že prej rekel, da vse to moral bi oskrbovati teoretično in praktično izučen sadjerejec pod nadzorstvom odbora dotične kmetijske podružnice. Po tej poti zadobili bi naši kmetovalci naj- hitrejši in najbolji pojmi v sadje- in vinoreji, kajti oni bi videli očitne rezultate one in druge poskušnje, in prepričali se, da ni res starokopitni izgovor: „to pri nas ne stori.“ — Morebiti mi bo pa marsikdo ugovoril, da vse to je težko izpeljivo. Jaz pa pravim, da se dá to s prav majhnimi stroški izpeljati, ako se pomisli, koliko se je že za srenjske drevesnice potrosilo, ako bi se ta denar obrnil na napravo kmetijsko podružnič- nih velikosrenjskih drevesnic. Stroške za omenjena učna sredstva plačevale bi kmetijske podružnice, kmečke ali mestne blagajnice, in kolikor toliko tudi kmetijska družba s podporo sl. kmetijskega ministerstva. Obdelovali in k kultiviranju pripomogli naj bi srenjčani, to je, pod do- tično kmetijsko podružnico spadajoči vino- in sadje- rejci, vsaj bi se pri tem praktično izučili, ter drevesca in bilje zastonj ali po nizki ceni dobivali. *)

Kmetijski zgodovinski spomini vsega sveta vredjeni po mesecih.

Po „Oesterr. Landw. Wochenblatt.“

(Dalje.)

Meseca novembra.

Dné Leta

26. 1811. Je nadvojvoda Avstrijski Jovan deželnim stanovom Štajerskim izročil Joaneum, kate- rega je on v Gradcu ustanovil.
26. 1833. Je kamenje deževalo pri Blanskem na Mo- ravskem.
26. 1849. So se postavno osnovala kmetijska dru- štva v Belgiji.
27. 1292. Je županstvo svobodnega mesta Avgsburga oklicalo postavo o hudobnem poškodo- vanji sadnih dreves, ki se je tako-le glasila: „Če kdo drugemu vkljub poseka

*) „Vse je mogoče, če se le hoče“ — to je gotova res- nica. In vse to, kar je v tem dobromislečem članku nave- deno, se res dá izpeljati, če se najdejo rodoljubi železne volje, katerih ne straši nobena ovira. Pri ustanovljenji na- vedenih zavodov pa ni se zanašati na vnano pomoč, ampak le na to, da sami sebi pomagamo. Nam se dozdeva, da vse te koristne naprave dale bi se edino le izpeljati po združ- bah (Genossenschaften), katerem kmetijske podružnice utegnejo jedro biti. Kaj združena moč zmore, to nam je pokazal ča- stiti predstojnik podružnice Bohinjske gospod Mesar, ki je osnoval, kar se pred ni mogoče zdelo, sirarske družbe v Bo- hinju. Kar se je Bohinjcem posrečilo z mlekom, utegne se posrečiti Dolencem z vinom, če energično stopijo na noge. Sicer pa nam ni nič znano, da bi se bilo na kakošne druge drevesnice kaj potrosilo, kakor na šolske, katerih mnoge so prav koristna podučna pripomoč šolski mladini. Vr.

Dné Leta

- zdravo in rodovitno drevo in se pri tem hu- dodelstvu zasači, temu naj vojda roko dá odbiti.“
27. 1870. Se je na Dunaji ustanovilo kmetijsko- kemično poskuševališče, ki je bila prva taka državna naprava v Avstriji.
28. 1863. Je slavni Liebig v akademiji znanstva v Monakovem govoril o vzrokih rastlinskih bolezin, katere je pripisal temu, da se zemlja preveč izmolzuje.
28. 1865. Se je zopet prikazala po vžitem svinjskem mesu strašna bolezen, kateri je imé trihi- nosa; v Herdersleben-u pri Quedlinburgi na Harcu je zbolelo po povžitih trihinah 360 ljudi, od katerih jih je umrlo 80.
29. 1780. Je umrla cesarica Marija Terezija, pod katero se je začel napredek kmetijstva in živinoreje v našem cesarstvu.

Meseca decembra.

1. 1825. Je umrl car Ruski Aleksander I.; on si je prizadeval sužnost kmetov na Ruskem od- praviti, in je prvi ustanovil šole za kmetij- stvo in za uboge.
1. 1863. So v Braunschweigu vpeljali ogledovanje mesa z drobnogledom (mikroskopom).

(Dalje prihodnjič.)

Gospodarske skušnje.

* *Moje skušnje o mravljah.* Že je minulo čez 4 leta, kar sem prepričan, da mravlje niso na škodo, tem- več na velik dobiček kmetijstvu in sadjereji. Kaj me je napotilo do tega prepričanja, naj bralcem „Novic“ povem ob kratkem. Kakor drugi starokopitneži, tako sem tudi jaz bil sovražnik mravelj, a ne vedel zakaj? Hodil sem tudi jaz o zoritvi češenj, ki sem jih sam iz- redil, od onih drevesic mravlje preganjat, boječ se, da mi vseh češenj ne bi pozobale. Ko pa nisem mogel jih od dreves odpoditi, sem se hotel prepričati, ali res nameravajo ves moj in naravini trud povžiti. Ker je bilo drevesce dolgo in šibko, si s pomočjo lestvice po- magam in opazujem njih ravnanje. Al kmalu vidim, da mravlje nimajo tistega hudobnega namena, katerega sem jih krivičil in da mravlja še ne načne ne sadú; le če kakošna druga žival, kakor ptica, sad načne, potem še le ona gre žejo gasit. Kakor sem rekel, prepričal sem se, se ve da ne na mero ali vago, ampak na število češinj, da nobene se ni ne ena mravlja polastila; lazile so na moje začudenje memo sadú po vejici do konca njenega, a kaj je bilo na koncu? Morebiti misli kdo, ki vé, da na koncu ima vejica tenak ljub ali kožo, so mravlje tam sok pile? O ne! na koncu vejice ni bilo družega kakor brez števila onih zeleno-rujavih mrčesov, ki se sadna ali drevesna uš imenujejo; — pri teh so se mravlje mudile, brez škode drevesca. Spoznal sem zdaj, da je mravlja na korist kmetijstvu in da je narava tudi pri tej mali živalici svojo modrost skazala. — Da bi pa nobene zopernosti pri njih ne bilo, si ne smemo misliti; mravlje so enake pridnim čebelicam, ki dober sladek méd nanesejo, pa so tudi včasih jako nadležne. — Zatorej po svojem lastnem prepričanju priporočam vsacemu, ne preganjati pridnih živalic, saj pri toliki koristi in pa brez nobene škode na polji ali travnikih, še manj pa pri drevju, si menda pač zaslužijo malo prostora za stanovanje in to tem več, ker si ga s toli- kim trudom same naredijo.

J. B. iz D.